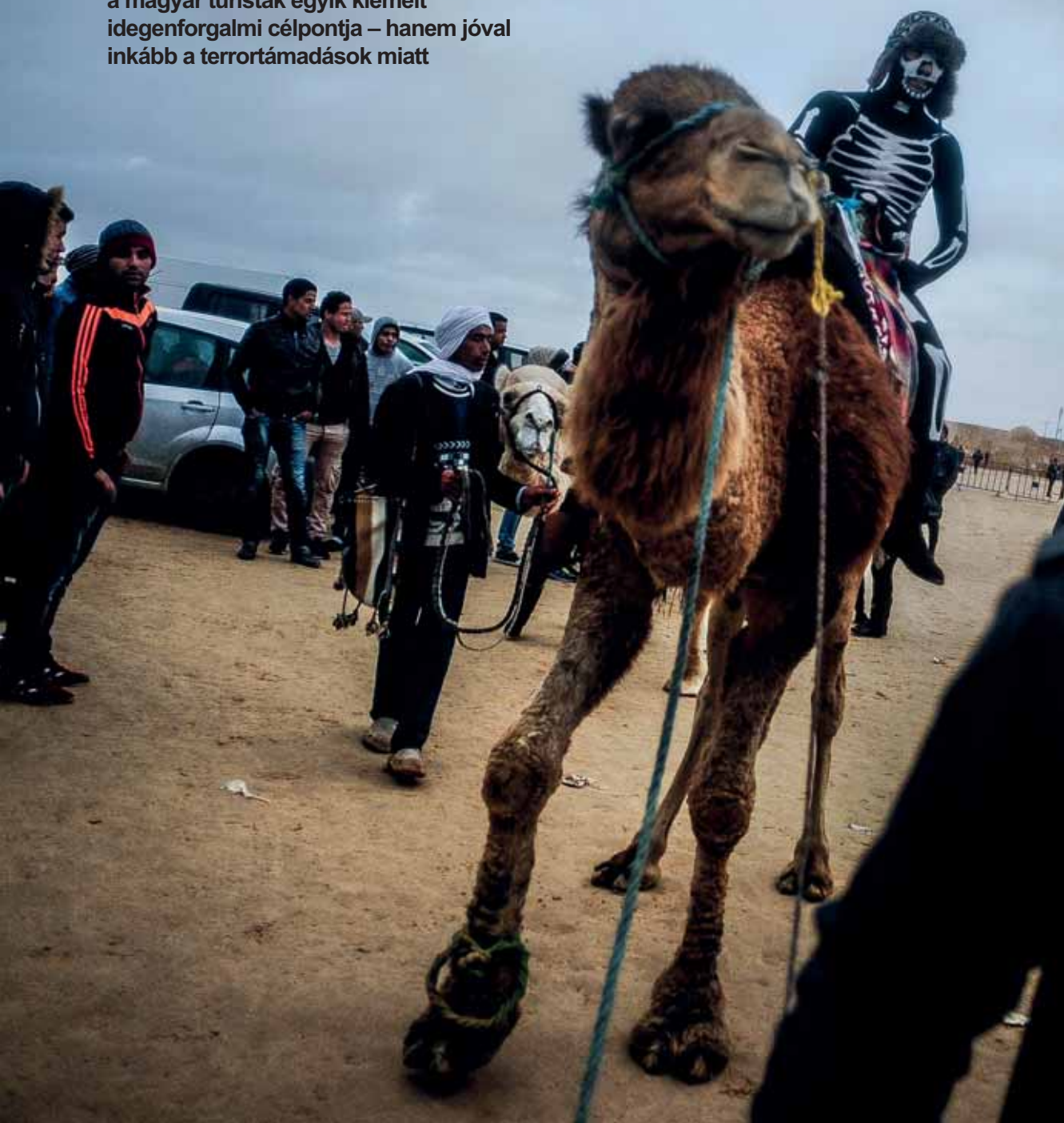


⊕ SZÖVEG ÉS KÉP: KÁLLÓ PÉTER

TUNÉZIA

A TERJESZKEDŐ ISZLÁM ÁLLAM ÁRNYÉKÁBAN

Az elmúlt hónapokban egyre többször hallhattunk Tunéziáról, és nem úgy, mint a magyar turisták egyik kiemelt idegenforgalmi célpontja – hanem jóval inkább a terrortámadások miatt





Év elején 23 halálos áldozatot követelt a Bardo Múzeumban történt túszejtés. A népszerű intézmény a turisták számára már csak azért is kihagyhatatlan, mert falai között olyan kincseket őriznek, mint a Kr. e. 81-ben elsüllyedt görög hajó, melynek rakománya nagyban hozzájárult, hogy pontosabban megismerjük az ókori életet és történelmet. És pont e vonzerő okán került a terroristák célkeresztjébe is!

A nyár közepén sokkolta a közvéleményt, amikor egy csónakon érkező támadó a Sousse üdülőparadicsom ötcsillagos Imperial Marhaba és Soviva szállodáinak magánstrandján nyitott tüzet a napozókra. 38 emberéletet követelt az akció, s bár a terroristát végül lelőtték, nyilvánvalóvá vált, hogy nem magányos merényletről van szó – azóta több mint 10 embert vettek őrizetbe, s kiderült, hogy mindkét támadás elkövetői közös kiképzést kaptak Líbiában.



AZ ALGÉRIAI HATÁR MENTÉN

Tunézia e részét országhatáron átnyúló családok irányítják. Könnyörtelenül biztonságot teremtenek, hiszen pontosan tudják, ez alapvető létfeltételük

HATALMAS ÉRDEKLŐDÉS MELLETT

A Szahara tunéziai részén, igen komoly biztonsági intézkedések mellett rendezik a Les Dunes elektronikus zenei fesztivált, mert a fundamentalisták szemében az ehhez hasonló rendezvények bűnös események (kezdő oldalpár)



CSÜTÖRTÖKÖNKÉNT 16.35-KOR

A rádióban vendégünk a témáról:

KÁLLÓ PÉTER

Korábbi műsoraink meghallgathatók:
www.afoldgomb.hu/radio



BÁTOR PIKNIK

Textilgyári varrónők szabadnapjukon, Tuniszban. A Bardo Múzeum elleni támadás másnapján már a helyszínen, a múzeumnál voltak, ezzel is kifejezve, hogy elítélik az erőszakot, és nem félnek

Fájó pontra célozva

A terrorizmus az ország legérzékenyebb pontjára tapintott. A halálos áldozatok nagy része külföldi turista volt: brit, német, spanyol, lengyel, olasz, dél-afrikai és kolumbiai nyaralók veszítették életüket, s miközben Tunéziában úgy félmillióan élnek közvetlenül a turizmusból, és közvetett kapcsolaton keresztül még ennél is sokkal többen, a Bardo Múzeum elleni támadás után az ország a fokozott biztonsági kockázatot rejtő államok körébe sorolódott! A strandoló turisták ellen elkövetett merénylet pedig egyértelművé tette, hogy az Iszlám Állam, mely magára vállalta a gyilkosságokat, a nyugati turisták elijesztésére törekszik.

A strandoló turisták ellen elkövetett merénylet egyértelművé tette, hogy az Iszlám Állam, mely magára vállalta a gyilkosságokat, a nyugati turisták elijesztésére törekszik.



elijesztésére törekszik – a gyors, súlyos és sok-sok család számára hamar tapasztalható gazdasági károk által pedig a belső feszültség gerjesztése a célja (a múzeumi merénylet utáni hónapban több mint negyedével esett vissza a külföldi látogatók száma).

Mindkét esemény után terrorellenes tüntetések, felvonulások szerveződtek, biztatva a nyugat-európai közvéleményt, hogy ne veszítsék el hitüket az országban.

Mindkét esemény után terrorellenes tüntetések, felvonulások szerveződtek, biztatva a nyugat-európai közvéleményt, hogy ne veszítsék el hitüket az országban, hiszen végső soron Tunéziában a turizmus a legreménytelibb, nagyobb tömegeknek is hosszú távon, kiszámíthatóan megélhetést nyújtó ágazat.



BÜSZKÉN ÉS AGGÓDVA

Az idős hölgy fia idegenvezető a Bardo Múzeumban. Hallva az eseményekről – nagyon megijedt, hogy elveszíti gyermekét. Később a kórházban tudta meg, hogy fia egy turistacsoport mentése során sérült meg. Büszke a fiúra, és aggódik, hogy az ország visszasüllyed az évtizedekkel ezelőtti állapotba

SZEM- ÉS FÜLTANÚ

– Hét durranást hallottam, de azt hittem, az épületről omlott le egy nagyobb faldarab. Még akkor sem fogtam fel, mi történik, amikor megláttam a fegyvereseket – meséli Ammar, aki árusként dolgozik a múzeum előtt



Tunézia az 1970-es években nyitott a turizmus felé, s viszonylag kicsiny területe ellenére a legjelentősebb idegenforgalmú afrikai országok közé emelkedett.

Nyugatra nyitottan

Tunézia az 1970-es években nyitott a turizmus felé, s viszonylag kicsiny területe ellenére a legjelentősebb idegenforgalmú afrikai országok közé emelkedett. Ez – eddig – stabilitásának és biztonságának, baráti árainak, valamint kiváló földrajzi elhelyezkedésének volt köszönhető. A

turizmus döntő része a tengerszegélyre koncentrálódik: a Földközi-tenger partjának teljes hosszában turisztikai zónákat alakítottak ki, melyeken a tömegturizmusra alapozva szállodaláncok épültek.

Az elmúlt 15 évben Tunézia fokozatosan leépítette a kereskedelmi akadályokat az EU-országokkal szemben, szélesebb körű privatizáció indult, ami elősegítette a külföldi beruházások megjelenését, s közben 2008-ban az Európai Unió partnerévé vált.

Nincs épp teljes demokrácia, de a kormányok nemcsak a szavak szintjén nyitottak a külföldi kapcsolatokra. Az életszínvonal a harmadik világot tekintve a legmagasabbak közé sorolható, és az ország mentes maradt az Afrikában számos helyen tapasztalható éhínségektől, járványoktól. A szabadságjogok még a cenzúra mellett is magasabbak, mint a többi arab államban, a nők egyenjogúsága például garantált, s csak a monogámia elfogadott. Az utóbbi években jelentős gazdasági fellendülésnek lehetünk tanúi: csökkent az infláció, és a GDP növekedése 5% körül stabilizálódott.

TERROR ELŐTT

Az Imperial Marhaba 5 csillagos szálloda strandján a lövöldözés előtt egy hónappal szinte unalmasan zajlik az élet. Ebbe a környezetbe érkezett a tenger felől a merénylő

(balra fent)

FRISS ÉS MELEG

A sajtóhírek ellenére az országban nyugalom van. Az itteniek ugyanazt akarják, mint mindenhol – megélhetést és békét. Az idős hölgy a helyi kenyeret vásárolja, közvetlenül a kemencéből (balra lent)

MINŐSÉGI ÁRU

Tozeur piacán kelendő a tevehús. Kicsit száraz és édes, de a helyi fűszerekkel ízletes ebéd összetevője



A megélhetés békét hoz

– Az elmúlt hónapban érezhetően visszaesett az országba látogató külföldiek száma, a foglalások alapján azonban augusztusban már telt házra számítunk – hallom Nabil Bziouechtől, a tunéziai Turisztikai Minisztérium miniszterhelyettesétől nem sokkal a Bardo Múzeum elleni támadás után, a helyszínen.

– A köztes időszakban a kormány az erre elkülönített keretből támogatja a szállodákat, hogy megakadályozza a bevételkiesést.

A miniszterhelyettes bejelentette, hogy rövidesen a fapados légitársaságoknak is megnyílik a légtér, így a szervezett utak mellett azok is könnyen és olcsón eljuthatnak Tunéziába, akiket inkább az ország belsejében található látványok vonzanak.

– Civil és egyenruhás rendőrökkel, a katonai jelenlét megerősítésével és térfigyelő kamerákkal védjük még jobban a turistákat – tette hozzá, s még megemlíti, hogy francia és német szakértőket is bevontak a biztonsági intézkedések kidolgozásába.

ÁLLAMI SZEREPVÁLLALÁS

Nabil Bziouech, a Turisztikai Minisztérium képviselője: „Gyors szállodatámogatásokat és kedvezményes hiteleket nyújtunk, nehogy megproppanjanak most a vállalkozások...”

(jobbra lent)



BELVÁROSI BIZTONSÁG
A Tuniszban mozgó turistacsoportok civil ruhás fegyveres kíséretet kapnak

... félé, hogy a szélsőséges csoportok akciói visszavethetik az országot a Ben Ali elnök uralkodása előtti állapotba – aki amúgy a hatalmát is jórészt a fundamentalisták erőszakos tevékenysége elleni harcának köszönhette.

A szezon közepén történt támadás azonban bebizonyította, hogy ez kevés. Pofonegyszerűen, a szomszédból egy gumicsónakon a megcélzott strandra bevezve a terrorista könnyedén kikerülte az egyébként valóban nagyon szigorú ellenőrzést...

Éppen ezért félé, hogy a szélsőséges csoportok akciói visszavethetik az országot a Ben Ali elnök uralkodása előtti állapotba – aki amúgy a hatalmát is jórészt a fundamentalisták erőszakos tevékenysége elleni harcának köszönhette. Per-

sze a jelenlegi vezetés is tisztában van vele, hogy a rendfenntartásért mindent meg kell tennie – akár hatalmas anyagi áldozatok árán is, mindezt a turizmus, a prosperitás és általa a belső béke érdekében.



Az Arab Tavasz után

Bár általánosságban a szélsőségesek mozgolódása régiós összehasonlításban itt még szerény – leginkább a szomszédos államokból beszivárgó kisebb csoportokról van szó –, ahhoz, hogy megértsük a támadásokat, vissza kell nyúljunk az Arab Tavasz eseménysorozatához, illetve következményeihez, az Iszlám Állam kialakulásához és agresszív ténykedéséhez.

A 2011-ben az észak-afrikai arab államokban kirobbant – egyenlőtlenségek, korrupció, hatalmi túlkapasok kiváltotta – kormányellenes tüntetéssorozat, majd erőszakos forradalmi hullám jázminos forradalom néven épp Tunéziában kezdődött, és végigsöpört Algérián, Egyiptomon, Jordánián, de Jemenben, Líbiában és Szíriában egészen a rendkívül véres és máig is zajló polgárháborúig fajult a helyzet.

A 2011-ben az észak-afrikai arab államokban kirobbant kormányellenes tüntetéssorozat, majd erőszakos forradalmi hullám jázminos forradalom néven épp Tunéziában kezdődött.



*Ám az Arab Tavasz felkelései
nem feltétlenül döntötték meg
az autokratikus vezetést az érintett
országokban: a „tavaszt”
nem követte „nyár”*

Tunéziában végül lemondott a 23 éve államfő Zín el-Ábidín Ben Ali – 60 éve ez volt az első olyan eset, hogy egy arab kormányzatot közvetlenül az utcai tüntetések hatására távolítottak el. Ám az Arab Tavasz felkelései nem feltétlenül döntötték meg az autokratikus vezetést az érintett országokban: a „tavaszt” nem követte „nyár”: A forradalmi megmozdulások valójában a nyugati államok támogatását élvező, ott tanult, ottani mintákat követő, ám diktatórikus és nem feltétlenül vallásos gondolkodású elnökök és híveik ellen irányultak. Emellett mindenhol rövidesen megjelent az az erős vonal is, ahol az iszlámhoz sokkal hűségesebb csoportok követelték az iszlámmal átítatott politika visszaállítását.



BERBER ESKÜVŐ

Touzeurban, a Tunéziai-Szahara fővárosában félelem nélkül zajlanak tovább a hagyományos események

(balra)

FINOM KENDŐBEN

Idegen férfiként nyíltam, az utcán nem kérdezhettem. A hátsó udvarban beszélgetünk a berber lánnyal – angolul és franciául. E két nyelv ismerete kötelező, a turizmushoz kötődők számára elengedhetetlen



Az élhető rendszer lebontói

De hogyan kerül az Iszlám Állam ebbe a képbe? Nyilvánvaló, hogy mint szinte mindenhol, Tunéziából is képes beszippantani a fanatizálásra alkalmas híveket. De a szélsőséges szunniták, valamint a meglepően sok, korábban céltalan nyugati muszlim fiatal körében népszerű, terjeszkedő szervezet tunéziai akcióira ez még sovány magyarázat. Ez inkább a stabilitásban és a világias, céltudatosan gazdálkodó, Nyugat-barát berendezkedésben keresendő – ami végső soron az Iszlám Állam terjeszkedésének fő gátja.

Tunézia nagy hangsúlyt fektet a biztonságra, hiszen az a legfontosabb, hogy a bevételhozó turista jól érezze magát. A tuniszi utcákon ma hamar észrevehetjük, hogy civil ruhás rendőr kísér bennünket: nemcsak minket, médiamunkásokat, de minden turistacsoport mellett is vigyázó szemek figyelnek. Hiszen valóban nem érdeke az itt boldogulni vágyóknak, hogy az aranytojást tojó tyúkot kivégezzék! Hasonlóképpen az sem, hogy robbantásokról, lövöldözésekről legyen híres az otthonuk. És ők is ugyanazt akarják, mint bármely más

A tuniszi utcákon ma hamar észrevehetjük, hogy civil ruhás rendőr kísér bennünket: nemcsak minket, médiamunkásokat, de minden turistacsoport mellett is vigyázó szemek figyelnek.

SZŰKMARKÚ KŐSIVATAG

Beteg birkát cipel a pásztorfiú. A nyáj már hazatért, ám az ivóvízhiány miatt jelentős az elhullás. A helyiek megbíróznak a problémákkal, de a terjeszkedő Iszlám Állam által okozott gondok senkinek sem hiányoznak



A SZAHARÁBÓL A MOZIVÁSZONRA

A Les Dunes fesztivál helyszínének közelében találjuk a Star Wars néhány forgatási terepét. Ezek ma a rajongók zarándokhelyei

ember: előrejutni az életben és boldogan élni. Elítélik az Iszlám Állam fanatikus és erőszakos cselekedeteit, az idegenforgalomban pedig mentik a menthetőt – kifejezetten kevés táptalajt adva a szélsőséges szervezet számára. A szálloda strandján történt merénylet után meglepő volt, hogy a nyugati turisták igen jelentős része nem fogta menekülőre: a külügyi figyelmeztetések ellenére sem hagyták el az országot, megszerették vendéglátóikat, s talán ez igazolja legjobban a helyiek hozzáállását a helyzethez.

Az Iszlám Államnak pont ez a „világi” gondolkodás a fő problémája Tunéziával. A szervezet tulajdonképpen a muszlim világ vezetőjeként kommunikál, és felhatalmazva érzi magát, hogy megtorlásokat hajtson végre a dzsihád szellemében. Mégpedig olyan, szerinte bűnös muszlim országokban, ahol – értelmezése szerint – nem megfelelően kezelik a Korán szavait, ahol „lepaktálnak a Nyugattal”.

Ezzel valójában abban az irányban halad, hogy a fanatikus vallási ideológia miatt egy gazdaságilag jól működő ország a helyzethez mérten jól élő lakóit fokozatosan visszanyomja a szegénységbe. Ez a nehezen értelmezhetően lesújtó szegénység pedig hosszú távon újabb híveket szül számára, újabb tagokkal bővíülhet a dzsihadista csoport. ⊕